

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/157/2018
Identifikačné číslo spisu:	1409213980
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1409213980.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne N.T., trvalým pobytom v K., zastúpenej advokátskou kanceláriou KRION Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Palisády 50, proti žalovaným X/ T. Z. H., trvalým bydliskom v K., a 2/ T. Z. H., trvalým bydliskom v K., obaja zastúpení advokátom JUDr. Pavlom Čičmancom, so sídlom v Bratislave, Prievozská 14/A, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťelke, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11C/433/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2018 sp. zn. 5Co/214/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. apríla 2017 č.k. 11C/433/2009-435 žalobu žalobkyne zamietol a žalovaným v 1/ a 2/ proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške 100% nároku. Znalcovi T., proti žalobkyni priznal nárok na znalečné v plnej výške. Štátu proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške za znalečné vyplatené zo štátnych finančných prostriedkov.

1.1. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil podľa ustanovení § 80, § 137, § 78 CSP, § 460 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že žalobcovia (pôvodne 1/ E.T. a 2/ N.T.) sa žalobou proti žalovaným (pôvodne 1/ B. Z. a 2/ Z. H.) došlou 21. decembra 2009 domáhali určenia, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi v celosti 1/1 pozemku parc. č. XXXX/X záhrada o výmere XX m2 k.ú. V. vytvoreného GP č. 72/2009 z 22. mája 2009 na vymedzenie rozsahu duplicitného vlastníctva k pozemku k parc. č. XXXX/X.

1.2. Okresný súd Bratislava IV uznesením z 25. februára 2011 č.k. 11C/433/2009-53 konanie o žalobe žalobcu 1/ E.T. voči žalovaným 1/, 2/ z dôvodu späťvzatia žaloby zastavil.

1.3. Podaním z 5. októbra 2010 žalobcovia 1/ a 2/ navrhli zmenu žalobného návrhu tak, že žiadali určiť, že Q. O., rod. A., nar. XX. V. XXXX, zomrela XX. B. XXXX, posledne bytom v K., bola v čase smrti vlastníčkou v celosti 1/1 pozemku par. č. XXXX/X záhrady vo výmere XX m2 k.ú. V., vytvoreného

W. z 22. mája 2009 na vymedzenie duplicitného vlastníctva k pozemku, ktorý je súčasťou rozsudku. Uznesením z 15. apríla 2011 č.k. 11C/433/2009-55 v spojení s opravným uznesením z 27. mája 2011 č.k. 11C/433/2009-57 Okresný súd Bratislava IV navrhovanú zmenu žalobného návrhu pripustil.

1.4. Po zmene žaloby žalovaní 1/ a 2 žiadali žalobu zamietnuť. Poukázali, že v rozhodnutí o prejednaní dedičstva po poručiťke Q. O. neboli pozemky par. č. XXX a XXX alebo iné z PKV vložky č. XXX prejednané.

1.5. V priebehu konania žalovaný 1/ B. Z. zomrel (tento už v čase smrti nebol v evidencii katastra nehnuteľností zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti, nakoľko ešte pred svojou smrťou previedol celý spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 na pozemku parc. KN-C č. XXXX - záhrady o výmere XXX m², zapísanom na LV č. XXX pre k.ú. V. na svoju dcéru T. Z. H.). Jeho právnymi nástupcami sa stali - M. Z. a Z. H.. Žalobkyňa podaním doručeným súdu 23. apríla 2012 vzala proti žalovanému 1/ M. Z. alobu späť. Okresný súd Bratislava IV uznesením z 27. februára 2012 č.k. 11C/433/2009-115 konanie voči nemu zastavil.

1.6. Žalobkyňa ďalším podaním z 29. apríla 2014 navrhla zmenu žalobného návrhu a podaním zo 16. mája 2014 navrhla pripustenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného Z. H. ako podielového spoluvlastníka k predmetnému pozemku. Okresný súd Bratislava IV uznesením z 13. júna 2014 č.k. 11C/433/2009-210 pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného Z. H. a pripustil tiež zmenu návrhu v znení: „Súd určuje, že pozemok parc. č. XXXX/X o výmere XX m², nachádzajúci sa v k.ú. V., zameraný a vytvorený geometrickým plánom č. XX/XXXX z XX. septembra XXXX, vypracovaný zhotoviteľom: GEOMETRICA (T.) patrí do dedičstva po poručiťke Q. O., rod. A., nar. XX. V. XXXX, zomrelej XX. B. XXXX, naposledy trvale bytom U.“, namiesto pôvodného návrhu.

1.7. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa po pripustenej zmene žaloby si uplatnila v spore nárok na určenie, že v žalobnom návrhu uvedené nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťke Q. O.. Domáhala sa určenia vlastníckeho práva k pozemku, ktorý nebol parcelou a tento pozemok špecifikovala na základe GP T.. Súd v predmetnej veci skúmal, či žalobkyňa má naliehavý právny záujem na danom určení. Určovací návrh spočívajúci v tom, že vec (hnuteľná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiťovi, a teda, že ju poručiťel vlastnil v okamihu smrti, môže uplatňovať (je vecne legitimovaný) len ten, koho práv a povinností sa takéto určenie týka. Takouto osobou môže byť len ten, kto je poručiťovým dedičom, prípadne jeho právnym nástupcom. Dedič má tak naliehavý právny záujem na určení, že určitá vec (hnuteľná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiťovi aj proti osobe, ktorá nie je poručiťovým dedičom. Žalobkyňa podala žalobu ako osoba, ktorá do úvahy prichádza ako dedič a preto podľa názoru súdu má naliehavý právny záujem na určení, že veci - nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťke. Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vlastník sa môže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva predovšetkým návrhom na vydanie veci, návrhom na zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, ako aj návrhom na určenie vlastníckeho práva, ak na požadovanom určení má naliehavý právny záujem. Z okruhu návrhov na ochranu vlastníckeho práva, kde ide o vzájomné vymedzenie predmetu dvoch vlastníckych práv, t.j. ktorá časť zo sporovej plochy v prípade, ktorému z vlastníkov susedného pozemku patrí.

1.8. V prejednávanej veci medzi stranami bolo sporné, či pozemok žalovaných parc. č. XXXX k.ú. V. tvorí aj časť pozemkových parciel patriacich do vlastníctva právnej predchodkyne žalobkyne Q. O., rod. A., a to v častiach určených podľa GP T., a ak áno, na základe akého právneho titulu žalovaní nadobudli uvedené vlastníctvo, resp. či došlo ku zmene hranice pozemku a zabratiu časti pozemku v dôsledku opakovanej zmeny oplotenia pozemku žalovaných, resp. ich právnych predchodcov, a z akého dôvodu. Ako predurčujúca otázka môže sa vo vlastníckych sporoch vyskytnúť zistenie hraníc medzi pozemkami účastníkov. Vždy ide v podstate o vyriešenie otázky vlastníctva určitej plochy, ktorej vlastníctvo je medzi stranami sporné. Vzhľadom na námietky správnosti záverov GP T. žalovanými a súkromného znaleckého posudku znalca T., namietaného žalobkyňou, súd na návrh strán sporu nariadil vo veci znalecké dokazovanie súdom ustanoveným znalcom T.. Zo záverov znaleckého dokazovania o.i. vyplynulo, že posunutie hranice nebolo preukázané, že výmera pozemkov parc. č. XXXX k.ú. V. zodpovedá skutočnému a platnému stavu výmer evidovaných v operáte KN, a to aj s ohľadom na identifikáciu pôvodnej parc. č. XXX z 2. októbra 2000, že súčasný právny stav sporných nehnuteľností v písomnom operáte je evidovaný na LV č. XXX a LV č. XXXX a v grafickej časti operátu KN

zobrazením pozemkov vo vektorovej katastrálnej mape číselnej, že právny stav na sporných nehnuteľnostiach v písomnom a grafickom operáte pri nadobudnutí účastníkmi konania bol evidovaný na LV č. XXX a č. XXXX a vychádzal z t.č. platného stavu KN. Skutočnosti, ktoré žalobkyňa v znaleckom posudku spochybňovala, boli odborného charakteru a boli jednoznačne v znaleckom posudku, z ktorého súd pri rozhodovaní vychádzal, posudzované. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že z osvedčenia o dedičstve po poručiťke Q. O., vydanom pod sp. zn. 65D 76/2009 zistil, že okrem žalobkyne sú dedičmi zo zákona aj ďalšie deti, a to M. O. a T. O. O.. Žalobkyňa ich však v spore ako strany neoznačila, pričom podľa názoru súdu z povahy prejednávanej veci vyplývalo, aby z hľadiska vecnej legitímácie vystupovalo nútené spoločenstvo. Ak zanechal poručiťka viac dedičov, sú až do právoplatného rozhodnutia súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa na týchto právach a povinnostiach navzájom podieľajú a majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov nútených. To platí aj v prípade, ak poručiťka zanechal viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi ohľadne vecí, o ktoré ide v občianskom súdnom konaní, vedenom s inou osobou ako dedičom (ktorá nie je poručiťkovým dedičom) vyporiadané. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol tento majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol v konaní o dedičstvo prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov v tejto veci. Z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne a majú postavenie vyplývajúce zo zákonného ustanovenia § 78 CSP. Ak sa nezúčastnia konania o určenie dedičského práva všetci účastníci dedičského konania, nemôže byť žalobe vyhovievané pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva, lebo sa konania nezúčastnia všetci nerozluční spoločníci. Nakoľko žalobkyňa ďalších dedičov zo zákona ako ďalšie strany sporu neoznačila, súd žalobu aj z tohto dôvodu zamietol, nakoľko rozhodnutie vydané len voči niektorému z oprávnených dedičov by nemohlo byť účinné voči tým, ktorí neboli stranami sporu. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Rozsudok napadla žalobkyňa odvolaním.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. januára 2018 sp. zn. 5Co/214/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP. Pre doplnenie odvolací súd uviedol, že sa plne stotožnil s rozhodnutím a názorom súdu prvej inštancie. Odvolací súd v rámci svojho rozhodovania nebral do úvahy žalobkyňou zaslaný znalecký posudok č. 7/2017 vyhotovený znalcom T., nakoľko prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolacom konaní použiť len za splnenia aspoň jednej zo zákonom taxatívne vymenovaných podmienok (§ 366 CSP), pričom v prebiehajúcom odvolacom konaní nebola žiadna z nich splnená. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to tým, že sa v napadnutom rozsudku absolútne nevyjadril k jej odvolaniu. Odvolací súd odôvodnenie napadnutého rozsudku limitoval výlučne na svoj súhlas s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, čo nebol oprávnený urobiť. Namietala, že odvolací súd tak porušil ustanovenie § 387 ods. 3 CSP, ukládajúce mu výslovnú

povinnosť „v odôvodnení sa vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní“. Poukázala na to, že v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie vzniesla podstatné námietky: súd svojím nesprávnym postupom jej znemožnil predloženie nového geometrického plánu a znaleckého posudku, nesprávne právne posúdil aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne, uviedol nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne závery znaleckého posudku T.. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí nevenoval ani jednej konkrétnej a relevantnej námietke žalobkyne, nevysporiadal sa s predloženými dôkazmi, hoci priamo vyvracali závery znaleckého posudku T. Z. a nereagoval ani na osobu znalca, ktorý sa ukázal byť ako nedôveryhodný a nepresvedčivý. Porušil tým právo žalobkyne na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého súčasťou je aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Namietala, že v dôsledku úplne absentujúceho odôvodnenia, odvolací súd jej znemožnil náležite argumentovať v dovolacom konaní smerom k vecnej nesprávnosti záverov odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie. Tento názor podporila aj poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2012 sp. zn. 4 Cdo 216/2010. Odvolaciemu súdu tiež vytýkala, že sa vôbec nevysporiadal so súkromným znaleckým posudkom, ktorý predložila odvolaciemu súdu po vydaní rozhodnutia súdom prvej inštancie; podľa názoru odvolacieho súdu malo ísť o novotu v dovolacom konaní. Pritom v odvolaní namietala, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby mohla predložiť súkromný znalecký posudok; boli teda splnené podmienky podľa § 366 písm. d/ CSP. Súkromný znalecký posudok pritom potvrdzoval vecnú správnosť žaloby a potvrdil vecnú nesprávnosť znaleckého posudku T.. Boli teda splnené aj podmienky na akceptovanie tohto súkromného znaleckého posudku podľa § 366 písm. c/ CSP. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podaním z 20. júla 2018 navrhla odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že dôvody dovolania žalobkyňou uvádzané v podanom dovolaní nie sú dôvodné a navrhli podané dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu- ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

7. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávny procesný postup súdu.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnomu názoru, i keď vo vzťahu k § 237 ods. 1 O.s.p. dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016); výslovne to však uviedol aj v niektorých

rozhodnutiach, v ktorých aplikoval už právnu úpravu dovolania obsiahnutú v CSP (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k procesnej vade, ktorú namietala dovolateľka. Mal pritom na zreteli, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

9. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Pritom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Z tohto ustanovenia zreteľne vyplýva, že zákon priznáva relevanciu iba tým procesným pochybeniam súdu, intenzita ktorých opodstatňuje záver, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv „v takej miere“, že došlo (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“, posudzoval ústavný súd napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

11. K námietke žalobkyne, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnuté dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania

podľa § 420 písm. f/ CSP.

12. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces.

13. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci a právne závery, ku ktorým dospel. Napriek stručnosti odôvodnenia odvolacieho súdu, treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalobkyňa preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobkyne.

14. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, lebo odvolací súd v ňom v ňom nereaguje na jej odvoláciu argumentáciu a podstatné otázky týkajúce sa prejednávanej veci, dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

15. Na podstate tejto zásady zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V preskúmvanej veci obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

16. Dovolací súd mal na zreteľ, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a v celom rozsahu sa stotožnil aj s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Dovolací súd pripomína, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií chápaných ako celok je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa žalobkyňa domáhala, čo navrhovala, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu veci, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí sa zaoberal námietkou žalobkyne týkajúcej sa ňou predloženého nového geometrického plánu a súkromného znaleckého posudku v odvolaní, vysvetlil

práva odvolateľky použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré žalobkyňa ako strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, a náležite uviedol dôvody, pre ktoré na novoty použité v odvolacom konaní neprihliadol. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozhodnutia iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný a nesprávny; pričom za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

17. Dovolateľka výhradami k právnym záverom odvolacieho súdu a polemikou s nimi spája svoje presvedčenie, že súdy zasiahli do jej práva na spravodlivý súdny proces. Z hľadiska obsahového (viď § 124 ods. 1 CSP) ale žalobkyňa v tomto smere nenamieta procesné chyby (nesprávnosti procedúry vedenia konania), ale to, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. K tejto dovolacej argumentácii žalobkyne najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani od 1. júla 2016 nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď aj R 24/2017).

18. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmatečnosti (k tomu viď R 37/1993 a 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

19. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobkyňa naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu zmatečnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Ani podľa novej právnej úpravy civilného konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru

o jeho ústavnej neudržateľnosti.

20. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva, preto procesne neprípustné dovolanie žalobkyne odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.